

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027

Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34

Fax: 021.316.31.31

021.310.23.57, 021.316.31.33

Cod fiscal: 10464660

E-mail: ces@ces.ro

www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)

Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

Nr. 5630/24.09.2025

Biroul permanent al Senatului

Bp. 356, 6.10.2025

AVIZ

**referitor la propunerea legislativă pentru modificarea
și completarea Legii nr.286/2009 privind Codul penal, publicată
în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.510 din 24 iulie 2009,
cu modificările și completările ulterioare - "Niciuna mai puțin"
(b356/02.09.2025)**

Biroul permanent al Senatului

377, 13.10.2025

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *propunerii legislative pentru modificarea și completarea Legii nr.286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.510 din 24 iulie 2009, cu modificările și completările ulterioare - "Niciuna mai puțin" (b356/02.09.2025).*

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 24.09.2025, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **NEFAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu următoarea **motivare**:

- propunerea legislativă este insuficient fundamentată și nu ține seama de definițiile europene/ internaționale. Spre exemplu, nu este prevăzut elementul intențional, esențial în săvârșirea acestei infracțiuni. Astfel, femicidul trebuie să însemne,

uciderea intenționată a unei femei sau fete din cauza sexului său. De asemenea, lipsește o formă importantă reglementată de Convenția de la Istanbul (Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, Istanbul, 11.05.2011) care se referă la uciderea femeilor în numele „onoarei”;

- în același sens, nu rezultă cu claritate dacă se cunoaște accepțiunea termenului gen, acesta fiind definit de Legea nr. 202/2002 la art.4 lit. d³) ca fiind „*ansamblul format din rolurile, comportamentele, trăsăturile și activitățile pe care societatea le consideră potrivite pentru femei și, respectiv, pentru bărbați*”;
- nu în ultimul rând, în alte state care au inclus ca infracțiune distinctă femicidul, experiența culeasă arată faptul că încadrarea faptelor pe această infracțiune este dificilă, pentru că nu în toate cazurile este realizabilă dovedirea motivației bazată pe gen. De exemplu, în Mexic, 50% din cazurile de femicid sunt încadrate incorect¹;
- propunerea legislativă incriminează femicidul printr-o nouă infracțiune, dar doar în ipoteza uciderii unei femei din ură sau din considerente de gen. Infracțiunea este inaplicabilă din punctul acesta de vedere în 99% dintre cazurile în care are loc un omor conjugal, deoarece este foarte greu de dovedit intenția de a ucide din ură sau din motive de gen;
- mai mult, există deja un set de circumstanțe agravante la infracțiunea de omor, respectiv acele circumstanțe agravante care califică omorul, care pot fi completate/ modificate astfel încât legea penală să protejeze mai bine femeile și să sancționeze mai drastic omorul domestic;
- după cum se poate observa chiar din expunerea de motive, în state considerate mai civilizate (Europe de Nord și de Vest, Canada, chiar și SUA) nu există această definire, existând în schimb metode și acțiuni de prevenție și circumstanțe agravante în cazul faptelor. În schimb, este dat ca exemplu de adoptare a termenului Brazilia, țară emergentă;
- ar trebui urmat exemplul țărilor nordice și anume îmbunătățirea prevenției împotriva oricărui tip de discriminare (pe criterii de sex, religie, rasă, orientare sexuală, etnie etc.) și introducerea de circumstanțe agravante pentru faptele ce au la bază aceste discriminări;
- problema crimelor în care victimele sunt femei aflate în relații abuzive nu se rezolvă prin creșterea nivelului pedepselor cu închisoarea, ci prin educație și

printr-un sistem de prevenție și de siguranță pentru victime, mai bine pus la punct (polițiști mai bine instruiți și servicii publice pentru victimele violentei în familie).

- un act normativ exclusiv punitiv, fără pilonii de prevenție și protecție, este nu doar inefficient, ci și contrar spiritului Convenției de la Istanbul, care cere o abordare integrată, bazată pe prevenire, protecție și politici publice coerente;
- Convenția de la Istanbul cere statelor nu doar incriminări, ci și măsuri operaționale: ordine de protecție eficiente, cu monitorizare electronică; evaluări de risc integrate, care să prevină escaladarea violenței către omor; adăposturi și servicii specializate, finanțate stabil și predictibil; formare profesională obligatorie pentru polițiști, procurori și judecători; mecanisme de „femicide review”, care să analizeze fiecare caz letal și să genereze recomandări obligatorii pentru instituții. Niciunul dintre aceste instrumente nu este introdus în cuprinsul inițiativei legislative;
- propunerea legislativă ar trebui să țină cont de faptul că în actualul Cod Penal, nu există o limită specială maximă de 30 de ani, ci numai una generală. În aceste condiții, există un risc ca propunerea să fie considerată una neconstituțională, fiindcă feminicidul va fi considerat o împrejurare mult mai gravă decât alte împrejurări care intră în prezent în obiectul omorului calificat, și care comportă o gravitate excesivă (precum omorul prin cruzimi, asupra unei femei gravide sau cel comis profitând de starea de vădită vulnerabilitate a victimei);
- având în vedere și exemplele de bune practici menționate de inițiatorii propunerii legislative din alte state, ar fi necesar ca feminicidul să fie reglementat doar ca o circumstanță agravantă specială în cadrul infracțiunii de omor calificat prevăzut de art. 189 alin. (1) Cod Penal. În cazul în care propunerea legislativă va fi adoptată în forma actuală, ca infracțiune distinctă, există riscul ca aceasta să nu se integreze în mecanismele materiale existente ale Codului Penal, care sunt instituite în beneficiul persoanelor vătămate, victime ale acestor tipuri de infracțiuni grave, precum prescripția răspunderii penale sau prescripția executării pedepsei;
- în prezent funcționează deja, la nivel parlamentar, un grup de lucru dedicat pe tema feminicidului și a violenței de gen, cu participarea organizațiilor specializate în drepturile femeilor, a experților în egalitate de gen și a instituțiilor relevante. Acest format specializat a fost creat specific pentru elaborarea unei legi coerente, bine fundamentate juridic și compatibile cu Convenția de la Istanbul. Propunerea legislativă ignoră acest proces și creează pericolul ca în locul unei reglementări unitare să rezulte un text defectuos în materia tehnicii legislative și inefficient

practic, afectând încrederea victimelor și a cetățenilor într-un proces legislativ care să le susțină drepturile și libertățile fundamentale, în acord cu standardele convențiile internaționale din care România este parte;

- propunerea legislativă vizează o temă care are particularități distincte de definire, conceptualizare și fără consultarea organizațiilor relevante ale societății civile specializate și a mediului academic direct interesat de temă, care are cunoaștere științifică dovedită în domeniul violenței de gen, ocolește acest proces și riscă să compromită rezultatul. Lipsa consultării creează pericolul ca în locul unei reglementări unitare, construite împreună cu societatea civilă, să rezulte un text defectuos tehnic, vulnerabil juridic și inefficient practic;
- adoptarea propunerii legislative ar reprezenta o deturnare politică a unui efort legitim de co-creare, marginalizând expertiza acumulată de organizațiile care documentează fenomenul de ani de zile;
- totodată, și Ministerul Justiției lucrează în prezent la modificarea Codului Penal pentru infracțiunile contra vieții, vizând reglementarea femicidului².

**Președinte,
Sterică FUDULEA**

¹ Gutiérrez-Romero, 2023, <https://www.qmul.ac.uk/sbm/media/sbm/research/research-insights/Brief-3-Femicide-laws-are-failing.pdf>

² <https://www.mediafax.ro/politic/ministerul-justitiei-vrea-sa-modifice-codul-penal-pentru-infractiunile-contra-vietii-23607530>